

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Познякова Світлана Іванівна

Вища освіта – спеціальність «Біологія»

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.03.03 «Лісознавство і лісівництво».

Вчене звання - доцент кафедри лісівництва

Досвід роботи – 21 рік

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 3 навчальних посібників;
- співавторка 8 публікацій, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співавторка колективних монографій;
- досвід роботи у складі НМК;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0962370753	електронна пошта	0962370753@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	------------	------------------	---------------------------	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	поглиблення теоретичних знань здобувачів та формування у них практичних навичок, спрямованих на ефективне використання недеревних ресурсів лісу: лікарських рослин, лісових ягід, грибів, березового соку та ін., їх збереження, відновлення та раціональне використання для збільшення виробництва високоякісної харчової та лікарської продукції.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота.
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	• вивчення видового різноманіття лікарських рослин, лісових ягід, грибів, кормових рослин у лісових фітоценозах / тестові завдання, усне опитування • здатність застосовувати набуті знання для раціонального використання недеревних ресурсів лісу / тестові завдання, усне опитування • здатність використовувати недеревні ресурси лісу для власних потреб та потреб лісової галузі / тестові завдання, усне опитування • здатність заготовляти та користуватися цінною лікарською сировиною, кормовими ресурсами / тестові завдання, усне опитування • втілення засобів збереження та раціональне використання недеревних ресурсів лісу / тестові завдання, усне опитування
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин – лекції, 18 годин – практичні роботи; 60 годин – самостійна робота; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ФК Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства. ФК Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства. ФК Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.	Програмні результати навчання	ПРН Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста. ПРН Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника. ПРН Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.
-------------	--	-------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ: ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ, ЛІСОВІ ЯГОДИ.

Лекція 1.	Види та значення недеревних ресурсів лісу. Історична довідка про вивчення недеревних ресурсів. Побічне користування в європейських країнах	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Види недеревних ресурсів лісу. Їх поширення в різних регіонах України. Заготівля та переробка недеревних ресурсів лісу.	Самостійна робота	Фармакогнозія. Фітотерапія. Ароматерапія. Сучасні технології. Лікарські рослини для лікування найбільш поширених хвороб. Поширення лікарських рослин у регіонах України. Лісові ягоди. Їх поширення застосування, заготівля, переробка. Лікарські властивості садових культур. Цілющі властивості рідкісних лікарських рослин. Лікарські рослини Червоної книги України.
Лекція 2.	Лікарські рослини. Біологічно активні речовини лікарських рослин. Лікарська рослинна сировина та її фармакологічна дія. Цілющі властивості лікарських рослин.	ПЗ 2	Лікарські властивості деревних рослин. Біолого-екологічна, фармакологічна характеристика рослин.		
		ПЗ 3	Лікарські властивості трав'янистих рослин. Правила заготівлі, сушіння та зберігання.		
		ПЗ 4	Біологічно активні речовини в лікарських рослинах. Мінеральні речовини. Органічні речовини.		
Лекція 3.	Лісові ягоди. Харчова цінність та лікувальні властивості лісових ягід.	ПЗ 5	Біолого-екологічна, фармакологічна характеристика лісових ягід		

Модуль 2. НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ: ГРИБИ, КОРМОВІ РЕСУРСИ, ДЕРЕВНІ СОКИ.

Лекція 4.	Лісові гриби. Харчові та лікувальні властивості грибів. Штучне вирощування грибів.	ПЗ 6	Характеристика видів грибів. Визначення біологічного та господарського запасів грибів.	Самостійна робота	Гриби, їх поширення, застосування, заготівля, переробка. Лікарські властивості грибів. Застосування у медичній практиці Штучне вирощування грибів. Шляхи поліпшення кормових угідь лісу. Сировинні ресурси деревної зелені. Способи підсочки дерев хвойних та листяних порід.
Лекція 5.	Кормові ресурси лісу. Загальна характеристика лісових кормових угідь. Лісові сінокоси. Лісові пасовища.	ПЗ 7	Кормові рослини сінокосів та пасовищ. Шкідливі та отруйні рослини.		
		ПЗ 8	Деревний корм: гілки, листя, плоди, кора тощо. Деревна зелень. Заготівля та переробка деревної зелені.		
Лекція 6.	Деревні соки, як вид недеревних ресурсів лісу.	ПЗ 9	Березовий сік. Кленовий сік. Живиця хвойних деревних рослин.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	Методичне забезпечення	
1. Аннамухаммедова О.О., Аннамухаммедов А.О. Лікарські рослини: навч. посіб. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 202 с. 2. Зінченко О. І. Кормовиробництво: Навчальне видання. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Вища освіта, 2005. – 448 с. 3. Ковальов В.М., Павлій О.І., Ісакова Т.І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин: підручник. – Харків: Вид-во НФаУ, МТК-книга, 2004. – 704 с. 4. Мигаль А.В. Бокоч В.В. Недеревні ресурси: навч. посіб. – Ужгород: Говерла, 2017. – 128 с. 5. Познякова С.І. Недеревні ресурси лісу. Лісові лікарські рослини. Древа та чагарники: навч. посібник. – Харків: ХНАУ, 2020. – 245 с. 6. Токарева О.В., Левченко В.В., Лакида М.О. Недеревні ресурси лісу: навчальний посібник. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 447 с.		1. Познякова С.І., Лось С.А. Декоративна дендрологія. Голонасінні: навч. посібник. – Держ. біотехнол. ун-т. Харків: Факт, 2023. – 325 с. 2. Порядок спеціального використання лісових ресурсів. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р., № 761. 3. Рябчук В.П., Заячук В.Я., Горбенко Н.Є. Недеревна продукція лісу. Кормові ресурси лісу: навч. посіб. Львів: Сполом, 2015. 140 с. 4. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недеревна продукція лісу. Кормові угіддя лісових біогеоценозів: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2006. – 182 с. 5. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недеревна продукція лісу. Лісові лікарські рослини та особливості їх поширення: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2005. – 126 с. 6. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недеревна продукція лісу. Поширення та властивості деревних і чагарникових порід: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2004. – 66 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.